

ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Γ΄ ΚΛΙΣΗΣ (ΔΙΠΛΟΘΕΜΑ)

A. ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ

Στο παρακάτω κείμενο να βρείτε, με βάση όσα γνωρίζετε, τα συμφωνόληκτα ουσιαστικά της γ΄ κλίσης:

Κώνωψ πρὸς λέοντα ἐλθὼν εἶπεν «Οὔτε φοβοῦμαί σε, οὔτε δυνατώτερός μου εἶ· εἰ δὲ μή, τί σοί ἐστιν ἡ δύναμις; ὅτι ζύεις τοῖς ὄνουσι καὶ δάκνεις τοῖς ὀδοῦσι; τοῦτο καὶ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ μαχόμενῃ ποιεῖ. Ἐγὼ δὲ λίαν ὑπάρχω σου ἰσχυρότερος. Εἰ δὲ θέλεις, ἔλθωμεν καὶ εἰς πόλεμον.» Καὶ σαλπίσας ὁ κώνωψ ἐπέθηκε δάκνων τὰ περὶ τὰς ῥίνας αὐτοῦ ἄτριχα πρόσωπα. Καὶ ὁ λέων τοῖς ἰδίους ὄνουσι κατέλυεν ἑαυτόν, ἕως ἀπηύδησεν, καὶ οὕτω ὁ κώνωψ ἐνίκησεν.

(Αἰσώπου Μῦθοι, διασκευή)

ξύεις (ξύω)

δάκνεις τοῖς ὀδοῦσι (ὀδοῦς)

περὶ τὰς ῥίνας (ῥίς)

ἀπηύδησεν (ἀπαυδῶ)

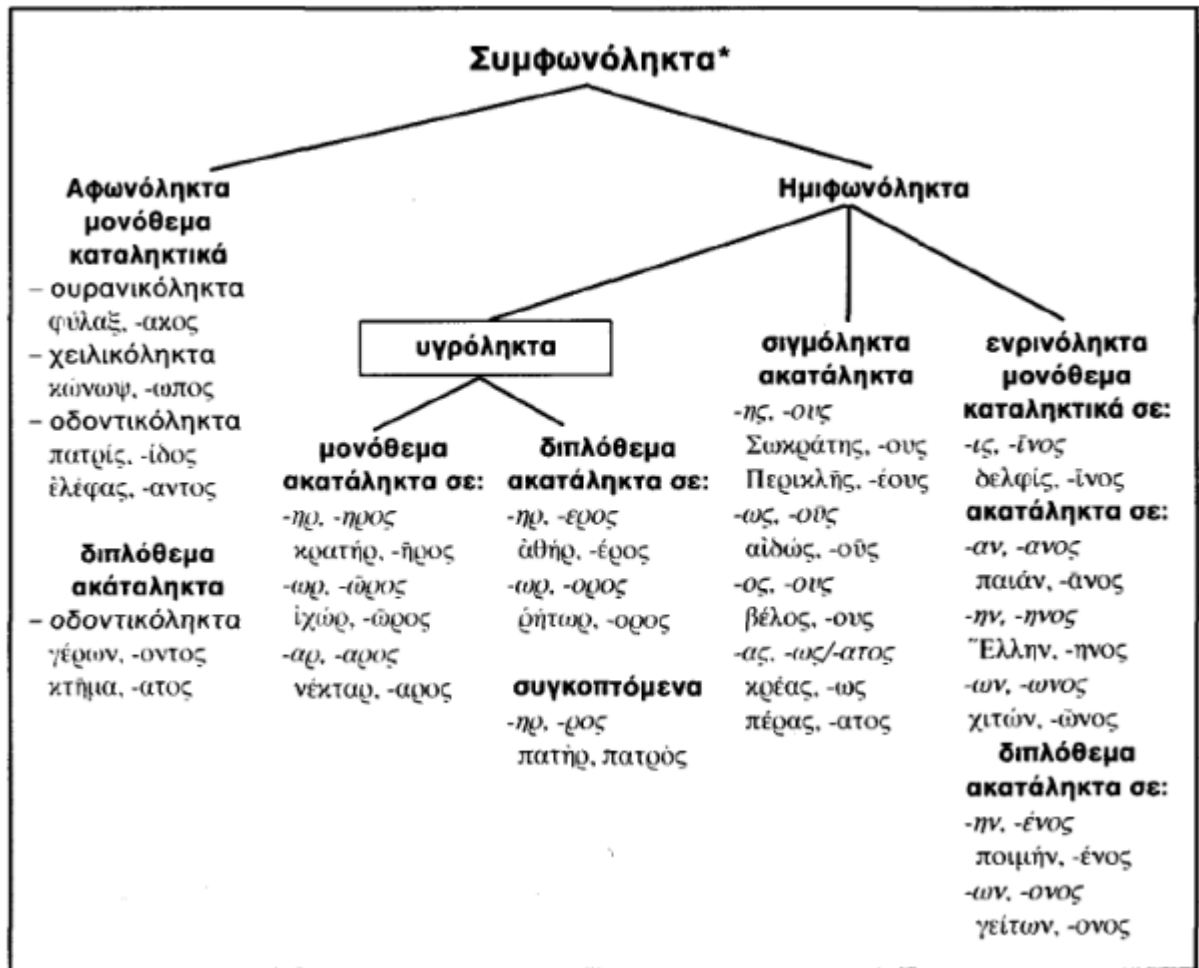
ξύνεις

δαγκώνεις με τα δόντια

γύρω από τα ρουθούνια

ἀπόκαμε, κουράστηκε

- Να εντάξετε τα συμφωνόληκτα ουσιαστικά της γ΄ κλίσης που αναγνωρίσατε στην κατάλληλη κατηγορία, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

* Έχουν διδαχθεί μέχρι τώρα τα αφωνόληκτα, τα μονόθεμα υγρόληκτα, τα σιγμοληκτα και τα ενρινόληκτα.

B. ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Να μελετήσετε τα επόμενα παραδείγματα και να επισημάνετε υγρόληκτα ουσιαστικά της γ' κλίσης. Σε ποιες από τις παραπάνω κατηγορίες ανήκουν;

- Ἀθηναῖοι τοὺς τῶν ῥητόρων λόγους μᾶλλον ἐθαύμαζον ἢ τὰ τῶν στρατηγῶν ἔργα.
- Ἡ ἀκίς (= κορυφή, ἀκρη) τοῦ στάχυος καὶ ἀθήρ καλεῖται.
- Οἱ ἐν τῷ αἰθέρι ἀστέρες ἀεὶ αἴθουσιν (= λάμπουν).
- Ἐκτῶρ πολλοὺς ἐνιαυτοὺς (= ἔτη, χρόνια) τῶν Τρώων ἡγεμῶν καὶ σωτῆρ ἦν.

Στα παραπάνω παραδείγματα οι τύποι:

(I) ἀθήρ

(II) τῶν ῥητόρων

αἰθέρι
ἀστέρες

Ἔκτωρ

εἶναι υγρόληκτα ουσιαστικά της γ' κλίσης που λήγουν:

α) σε -ηρ, -ερος (ἀθήρ, -έρος και αἰθήρ, -έρος)

β) σε -ως, -ορος (ρήτωρ, -ορος και Ἔκτωρ, -ορος)

Τα ονόματα αυτά κλίνονται σύμφωνα με τους επόμενους πίνακες (βλ. επίσης και την παράγ. 127(β) της Γ.Α.Ε.)

ΕΝΙΚΟΣ

ΟΝΟΜ.	ὁ	ρήτωρ	ὁ	ἀθήρ
ΓΕΝ.	τοῦ	ρήτορος	τοῦ	ἀθέρος
ΔΟΤ.	τῷ	ρήτορι	τῷ	ἀθερι
ΑΙΤ.	τὸν	ρήτορα	τὸν	ἀθέρα
ΚΛΗΤ.	(ὦ)	ρήτορ	(ὦ)	ἀθήρ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

ΟΝΟΜ.	οἱ	ρήτορες	οἱ	ἀθέρες
ΓΕΝ.	τῶν	ρήτόρων	τῶν	ἀθέρων
ΔΟΤ.	τοῖς	ρήτορσι	τοῖς	ἀθέρσι
ΑΙΤ.	τούς	ρήτορας	τούς	ἀθέρας
ΚΛΗΤ.	(ὦ)	ρήτορες	(ὦ)	ἀθέρες

Γ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τα υγρόληκτα ουσιαστικά σε -ωρ, -ορος και -ηρ, -ερος:

1. Ἔχουν δυο θέματα που λήγουν σε -ωρ, -ορ και σε -ηρ, -ερ αντίστοιχα (π.χ. ρήτωρ-, ρήτορ- και αἰθηρ-, αἰθερ-). Από αυτά, τα ονόματα σε -ωρ, -ορος σχηματίζουν με το θέμα σε -ωρ μόνο την ονομαστική του ενικού και με το θέμα σε -ορ τις υπόλοιπες πτώσεις του ενικού και ολόκληρο τον πληθυντικό. Τα ονόματα σε -ηρ, -ερος σχηματίζουν με το θέμα σε -ηρ την ονομαστική και την κλητική του ενικού και με το θέμα σε -ερ τις υπόλοιπες πτώσεις του ενικού και ολόκληρο τον πληθυντικό.
2. Η ονομαστική και η κλητική του ενικού σχηματίζονται από τα αντίστοιχα θέματα χωρίς κατάληξη (π.χ. ρήτωρ, ρήτορ και ἀθήρ, ἀθήρ).
3. Το όνομα ἀστήρ σχηματίζει στη δοτική πληθυντικού τον τύπο τοῖς ἀστράσι.

Δ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

► Να βάλετε στη σωστή πτώση τα ουσιαστικά που είναι σε παρένθεση:

1. Διὰ τοῦ (αἰθήρ) πορεύεται, ὥσπερ λαμπάς, ἡ σελήνη.
2. Οἱ ἄνθρωποι τὸ πάλαι (= τα παλιά χρόνια) ᾤοντο (= νόμιζαν) τους (ἀστήρ) θεοὺς εἶναι καὶ ἐν τῷ (αἰθήρ) διατρίβειν (= ὅτι ζουν).

3. Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, πατέρα, (παντοκράτωρ).
4. Πολλοὶ τῶν (ρήτωρ) καὶ τῶν σοφιστῶν περὶ μικρῶν πραγμάτων διελέγοντο.
5. Τοῖς (ἄστηρ) οἱ Πέρσαι ναοὺς ἴδρυνον καὶ ὡς ἡμιθέους αὐτοὺς ἐθεράπευον.
6. Τῷ μὲν παιδί προσήκει μανθάνειν, τῷ δὲ ἀνδρὶ πράττειν, τῷ δὲ (ρήτωρ) βουλεύειν (= να συμβουλεύει, να προτείνει).

► Να κλίνετε σε ενικό και πληθυντικό αριθμό τα ονόματα: ὁ ἀῆρ, ὁ αὐτοκράτωρ.